

1986-05-05

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 42 TJÄRNHEDEN OCH MÅNSMYRAN, ARVIDSJAUR KOMMUN

Karta: 24J SV 23J NV   Läge: Area: 4 500 ha
varav ha land
och ha vatten

Naturgeografisk region: 32c. N Norrlands barrskogar och bergkullslätter.

Landskapsformer: Bergkullslätt.

Terrängformer: Veikimorän.

Vegetationstyper: Barrskog, myrvegetation, sjöar och vattendrag.

Intresseaspekter (ej rangordnade): Primära: G B F
Sekundära: D Z F

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

A Nyckellokal för förståelsen av isavsmältningen i regionen.

B Månsmyran har en väsentligen opåverkad hydrologi.

C Förekomst av hotade och sårbara arter.

E Naturskönt och säreget moränbacklandskap.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas:
Täktverksamhet och vägbyggnationer undviks eller utföres med stor naturvårdshänsyn. Månsmyran bevaras intakt.

Planering och säkerställande: Saknas.

Områdets huvuddrag:

Storslaget Veikimoränområde i det norrbottniska inlandet med ovanligt välutbildade former. Området präglas av moränplatåer mellan en mängd sjö- och myrfyllda sänkor av varierande storlek.

Det finns mycket få berggrundsblottningar i området, det är moräners egenformer som bestämmer topografin. Tjärnheden är en del av den lokal som i geomorfologisk litteratur benämns Abborrträskområdet (Hoppe 1952).

Vegetationsöversikt saknas för området som helhet.

Månsmyran: Komplex stormyr som innehåller en rad olika naturkvaliteer. Myrens storlek och rikedom på våta ytor inkl gölar och bäckar innebär att förutsättningar finns för en såväl individrik som artrik fågelfauna.

1986-05-05

BD 42

Månsmyran utgör även en viktig rastlokal för bl a sädgås. Lokal för myrbräcka samt ett flertal ovanliga arter i regionen som bl a andmat, trindstarr, kärrull och sumparv. Myren uppvisar en stor variation längs några viktiga ekologiska gradienter. Detta innebär att Månsmyran är ovanligt mångformig och artrik. Ovanlig rikedom på källkärr som är sällsynta i regionen. I dräneringsstråken från källorna finns ibland mycket kraftiga järnockrautfällningar (se omslagsbild på inventeringen).

Sandberget Veikimoränen uppskjuten längs bergsidan.

Stora Kullkällmyran: märklig utpostlokal för andmat (Lemna minor), här finns flera arter tillhörande Hirkulusgruppen.

Värdeomdöme:

Storslaget Veikimoränlandskap. Representativt för det norrbottniska skogslandet. Ett av Sveriges lättillgängligaste större dödisområden. Demonstrationsobjekt för undervisning och forskning. Intressanta grundvattenförhållanden.

Månsmyran är ett väl utvecklat exempel på ett mångformigt myrlandskap med en bred variation längs några viktiga ekologiska gradienter. Myren är i hydrologiskt hänseende sågott som opåverkad. Området har stor betydelse för fortbeståndet av hotade, sårbara och sällsynta biotoper, växt- och djurarter.

Anmärkningar:

Riksomjektet är avgränsat så att den meest representativa delen av moränbacklandskapet samt Månsmyran medtagits.

Referenser:

Elveland, J, 1984: Månsmyran i Arvidsjaur kommun. Vegetationsinriktad naturinventering (under tryckning).

Hoppe, G, 1952: Hummocky moraine regions. Geogr Ann 1952 s 1-73.